

อาคารหอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ

สถานที่ตั้ง

หมู่ที่ 8 ตำบลนาวิ้ว อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติความเป็นมา

คำ นักศิลปวัฒนธรรมได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะวิชารับผิดชอบในการทำนุบำรุง ศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม สืบสาน เผยแพร่ และปลูกฝังจิตสำนึกให้สังคมตระหนักและเล็งเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและธรรมชาติของท้องถิ่น

หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ เป็นอาคารหมู่เรือนไทย และหอประชุม ได้เริ่มก่อสร้างเป็นหมู่เรือนไทยขึ้นในครั้งแรก ตามดำริของคณะกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมปี 2531 ในสมัยที่ อธิการนิเทศน์ เพ็ญกษุณหต ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการ มี ผศ.สุรินทร์ อุดมเวช ทำหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

คณะกรรมการได้ขอเงินสนับสนุนจากเอกชนหลายราย และจากงบประมาณพัฒนาท้องถิ่นของ ศ.ส. จังหวัดเพชรบุรี จนได้สร้างเรือนไทยขึ้น 2 หลังแรก เป็นเงินประมาณ 3 ล้านบาท ในสมัยที่ อธิการ รศ.สันต์ ธรรมบำรุง ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการ

ต่อมาในสมัยที่ ผศ.ดร.ปัญญา การพานิช เป็นอธิการบดี ในปี 2537 คณะกรรมการอันประกอบด้วย ผศ.สุรินทร์ อุดมเวช ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม อาจารย์ล้อม เพ็งแก้ว ผศ.มนู อุดมเวช และ อ.ปราณี ชุ่มน้อย ที่ปรึกษาสำนักศิลปวัฒนธรรม ได้ร่วมกันเขียนโครงการขอ

เงินงบประมาณ 14 ล้านบาทซึ่งก็ได้รับความกรุณาจาก ฯพณฯ บุญชู ตรีทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้นช่วยผลักดันให้โครงการนี้ผ่านสู่ดวงไปด้วยดี และคณะกรรมการยังได้เขียนขอครุภัณฑ์ต่าง ๆ ในงบประมาณอุดหนุนจากสภาผู้แทนราษฎรอีกจำนวน 9 ล้านบาทเศษ และสถาบันราชภัฏเพชรบุรีสมทบเพื่อปรับปรุงหอประชุมอีกจำนวนหนึ่งเพื่อก่อสร้างจึงแล้วเสร็จโดยสมบูรณ์ในปี 2538 รวมงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ 20 ล้านบาทเศษ

ประการสำคัญที่สุดที่เป็นมิ่งมหามงคลแก่สถาบันราชภัฏเพชรบุรี คือการที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามอาคารห่มุเรือไทย และหอประชุมนี้ว่า “หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ” พร้อมพระราชทานตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ประดิษฐานที่ป้ายชื่ออาคารด้วย เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2539

และในวันพฤหัสบดีที่ 20 มกราคม 2543 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์มาทรงเปิดอาคารหอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ ณ สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเพชรบุรี อันเป็นวันมหาปิติของชาวราชภัฏเพชรบุรีถ้วนทั่ว

ผู้อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จที่มีบารมีจากเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินมาปกแผ่ ทรงเมตตาตามพระราชทานเปิดอาคารให้ นั่นคือท่านนายกสภาสถาบันราชภัฏเพชรบุรี ท่าน ดร.สุเมธ คันติเวชกุล ผู้เห็นคุณค่าของงานด้านศิลปวัฒนธรรม และการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

การจัดพื้นที่ประโยชน์ใช้สอยหอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ

หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประกอบไปด้วยห่มุเรือไทย 5 หลัง มีชานเล่นถึงกันโดยตลอด เรือนเอกคือเรือนขนาด 4 ห้อง หลังคาฝาแฝด อยู่ด้านขวาง ด้านสกัดของห่มุเรือไทย ส่วนอีก 4 หลัง เป็นเรือนขนาด 3 ห้อง และ 2 ห้องเรียงเป็นลำดับกันไป จนถึงบันไดทางขึ้นเรือนด้านหน้า

ห่มุเรือไทย 5 หลังนี้ ใช้ชื่อคล้องจองกันตั้งแต่เรือนเอกดังนี้

เรือนศรีสุรินทรภายไชย	เป็นเรือนหลังเอกภายในจัดแสดงบทบาทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ภาพเก่าในอดีตของเมืองเพชร ศิลปโบราณและหนังสือสำคัญ
เรือนเพชรพิไลยศรีสวัสดิ์	จัดแสดงคร่ำไทยสมัยเก่าในอดีต และเครื่องปั้นดินเผา หม้อทะน
เรือนพิพัฒน์เพชรภูมิ	จัดแสดงผลงานปูนปั้น ของบรรดาศิลปินช่างฝีมือชั้นครูของเมืองเพชร
เรือนแสนภูมิบุญรวมบุญรัก	จัดแสดงงานจำหลักไม้ของช่างฝีมือเมืองเพชร
เรือนเพชรประจักษ์ประโลมหล้า	จัดแสดงหนังสือใหญ่ หนังสือตะลุงในอดีต

ซึ่ง 3 ชื่อแรกนั้นเป็นตำแหน่งทางการปกครองของเมืองเพชรในสมัยโบราณ คือ เป็นตำแหน่งเจ้าเมือง ปลัดเมืองและยกกระบัตรเมือง ส่วนอีก 2 ชื่อนั้น ได้นำมาจากชื่อผู้มีจิตเมตตาบริจาคสร้างเรือนไทยให้สำนักศิลปวัฒนธรรมเป็นปฐม คือ นางบุญรวม เสนาดิสัย และนางประโลม ชาลย์จักร (จำเลิศ) ซึ่งร่วมกับผู้บริจาค สมทบอีกหลายท่าน

ด้านล่างของหมู่เรือนไทยจะเป็นอาคารใช้สอยและสำนักงาน ประกอบไปด้วยห้องต่าง ๆ ดังนี้

ห้องภูมิศไท	(ห้องนิทรรศการ)
ห้องภูมิประวัติ	(ห้องสมุดวัฒนธรรม)
ห้องภูมิรักษ์	(ห้องเอกสาร)
ห้องภูมิพลัง	(ห้องศิลป์ในเมืองเพชร)
ห้องภูมิประชา	(ห้องประชุมเล็ก)
ห้องภูมิหทัย	(ห้องสำนักงาน)
ร้านปันกัน	(จำหน่ายของที่ได้รับบริจาคมาในราคาถูก)

ส่วนด้านซ้ายของหมู่เรือนไทยจะเป็นหอประชุมใหญ่ชื่อ “หอประชุมภูมิแผ่นดิน” รับรองคนได้ประมาณ 200 คน มีอฒจันทร์เลื่อนเก็บได้และติดแอร์ขนาด 70 ตัน

ด้านหน้าของหมู่เรือนไทย จะมีสระน้ำ มี “ศาลายืนสบาย” ไว้สำหรับนั่งพักผ่อน และมีหลวงพ่อเกตุน้อย ประดิษฐานอยู่ริมสระด้านซ้าย

ด้านขวาของหมู่เรือนไทย จะมีเรือนโชนหรือเรือนชาวไทดำและโรงเคี้ยวตาล

ส่วนด้านหน้าของหมู่อาคารจะเป็นป้ายบอกนามอาคาร สร้างด้วยปูนปั้น จากช่างเมืองเพชร ซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ใช้นามว่า “อาคารหอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ” พร้อมทั้งพระราชทานตราสัญลักษณ์ งานสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ประดิษฐานไว้ ณ บนป้ายบอกนามอาคาร เมื่อ 16 สิงหาคม 2539 และในวันที่ 20 มกราคม 2543 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเป็นการส่วนพระองค์ มาทรงเปิดป้ายอาคาร “หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ”

ทั้งหมดนี้คือบริเวณของอาคารหอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ สำนักศิลปวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี

- ที่มา :
1. แนะนำศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี สถาบันราชภัฏ
เพชรบุรี โดย ศศ.สุนันท์ อุดมเวช
 2. รายงานการประเมินตนเอง โดย สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 3. หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี สำนัก
ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเพชรบุรี